

**С. Нұрмағамбетов атындағы № 72 жалпы
орта білім беретін мектебі
шаруашылық жүргізу құқығындағы МКК**

*Үйірме
жұмыстарының
жүргізілу барысы
2022-2023 жыл*

ЖАС ЭКОЛОГ

Үйірме жетекшісі: Калназарова Д

« Жас эколог» үйірмесінің жетекшісі туралы мәлімет:

Аты- жөні: Калназарова Дина Турабовна

Туған күні, айы, жылы: 05.11.1968ж

Мамандығы: Биология мұғалімі

Санаты: Зерттеуші

Еңбек өтілі: 32 жыл

Білімі туралы мәлімет: ТДХДНПИ

Басты қасиеттері: Жауапкершілігі жоғары және адамдармен тез тіл табыса алады. Жаңа білім мен ізденіске құштарлығы жұмысты уақытылы, нақты орындаушы.

Ә.Б отырысында
қаралды № 1 хаттама
Ә.Б жетекшісі
Ж.Б.Баibatиасва
«26» 01 2022ж

Келісемін
Директордың тәрбие ісі
жөніндегі орынбасары
Г.Т. Құрманбай
«26» 01 2022ж

Бекітемін
Мектеп директоры
Б.Н. Усманов
«26» 01 2022ж

КҮНТІЗБЕЛІК – ТАҚЫРЫПТЫҚ ЖОСПАР

Мектебі: «С.Нұрмағамбетов атындағы №72 жалпы орта білім беретін мектебі»
шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік коммуналдық кәсіпорны
Үйірме: «Жас эколог»
Үйірме жетекшісі: Қалназарова Д.
Сынып: 6

2022-2023 оқу жылы

Жас экологүйірмесінің жоспары

№	Өтілетін сабақтың тақырыбы	Сағат саны	Өтілетін мерзімі	Ескертулер
1	Экология деген не?	2		
2	Бізді қоршаған табиғи орта.	4	1.09	
3	Терезе сыртындағы менің үйім	2	5.09, 6.09	
4	Қоқыс қайдан келін қайда кетеді?	4	7.09	
5	Мен және мені қоршаған орта	4	8.09, 12.09	
6	Үйленді мектепке дейінгі жол	2	13.09, 14.09	
7	Саябаққа топсеруен	2	15.09	
8	Мектеп ұлескісіндегі күзгі жұмыстар	2	19.09	
9	Су- өмір көзі. Судың қасиеттері	2	20.09	
10	Судың тіршілік өміріндегі маңызы.	4	21.09	
11	Транспорттың қоршаған ортаға әсері	2	22.09, 28.09	
12	Қазақстандағы өзен, көлдердің экологиялық жағдайы	4	27.09	
13	Қазақстанның табиғи қорықтары	4	28.09, 29.09	
14	Топографиялық зерттеу.	2	03.10, 04.10	
15	Атом қаруын сынау, табиғаттың бұлінуі	4	5.10	
16	Шымкент қаласының экологиялық жағдайы	4	6.10, 10.10	
17	Тастаулықтар	2	11.10, 12.10	
18	Экологиялық таза өнім. Қорықтар шығарысы, құрамы	4	13.10	
19	Табиғи қорықтардың маңызы	1	17.10, 18.10	
20	Табиғи қорықтардың маңызы	1	19.10, 20.10	
21	Табиғи қорықтардың маңызы	1	24.10, 26.10	
22	Табиғи қорықтардың маңызы	1	22.10, 22.11	
23	Табиғи қорықтардың маңызы	1	8.11	
24	Табиғи қорықтардың маңызы	1	09.11	
25	Табиғи қорықтардың маңызы	1	10.11	
26	Табиғи қорықтардың маңызы	1	14.11, 15.11	
27	Табиғи қорықтардың маңызы	1	15.11, 14.11	

27	Өсімдік жасушасының құрылымы	2		
28	Самырауқұлақтар мен микроорганизмдер	2	21.11	
29	Өсімдік-тірі ағза. Өсімдікті күтіп алу	4	22.11	
30	Өсімдіктердің өмір сүру уақыты	2	23.11, 24.11	
31	Бітділікпен өмір сүру уақыты	4	28.11	
32	Өлкеміздің жойылып бара жатқан өсімдіктері мен жануарлары. Қызыл кітап	4	29.11, 30.11	
33	Біздің ауданымыздың құстары. Виртуалды саяхат	4	01.12, 05.12	
34	Табиғатты неге қорғау керек?	4	06.12, 09.12	
35	Адам экологиясы. Денсаулық	2	08.12, 12.12	
36	Адам іс-әрекетінің экологияға әсері	4	15.12	
37	Мұражайға саяхат	2	16.12, 15.12	
38	Өлі табиғат	2	19.12	
39	Ауа-райы. Климат. Ауа-райын болжау	4	20.12	
40	Мұражайға саяхат	2	21.12, 22.12	
41	Ситуациялық таңдау «Екінші ақ кәсіп керек пе?»	2	26.12	
42	Өлі және тірі табиғат арасындағы экологиялық байланыс	4	27.12	
43	Тірі табиғат түрлерінің өмір жағдайларына бейімделуі	4	28.12, 29.12	
44	Табиғатқа саяхат кезіндегі ережелер мен сақтық шаралары.	2	9.01, 10.01	
45	Табиғатқа топсеруенге шығу.	1	11.01	
46	Мектептегі экологиялық жағдайлардың жаңартылуы	4	12.01, 16.01	
47	Ағаштар мен гүлді өсімдіктер егу жұмыстарын ұйымдастыру	2	17.01, 18.01	
48	Ауылдың экологиясының жаңартылуы. Ақпараттық ұйымдастыру	4	19.01, 29.01	
49	Семігерлердің өмір сүруінің маңызы. Табиғаттың құрметіне құрбан болу. Табиғаттың құрметіне құрбан болу. Табиғаттың құрметіне құрбан болу.	1	12.01, 1.01	
50	Табиғаттың құрметіне құрбан болу. Табиғаттың құрметіне құрбан болу. Табиғаттың құрметіне құрбан болу.	1	14.01	
51	Табиғаттың құрметіне құрбан болу. Табиғаттың құрметіне құрбан болу. Табиғаттың құрметіне құрбан болу.	1	16.01	

	Туған елдей ел болмас, Туған жердей жер болмас» Туған жер Бей, Туған жер! Сен ыстықсың біздерге		
52	Туған өлке туралы халық даналығы. Мың-мың дастан жатыр Халқым басқан іздерде ата-баба сөздері	2	19.01
53	Ар ғылымы- ғылымы поэзия. Көркемдік, үйлесімділік, сұлулық. Абай Құнанбаев, Шәкәрім Құдайбердіұлы	2	23.01
54	Экологиялық мәселелер және апаттар. Экологиялық апатқа душар еткен адам санаасының эрозиясының нәтижесі.	2	24.01
55	Экологиялық қауіп қатер экологиялық сана сезімнің жетіспеушілігі	2	25.01
56	Түркістан - құтты мекен	2	26.01
57	Түркістан облысының көрікті табиғи жерлері	2	30.01
58	Түркістан облысының табиғаты-барлық тірі ағзаларды дүниеге келтірген алтын ұя, өнім- өсер мекені	2	31.01
59	Түркістан облысының табиғаты ырыс пен мол қазынаның қайнар көзі	2	01.02
60	Ұлттық танымдағы экологиялық мәдениет. Ата-бабалардың табиғатпен қарым қатынасы	2	02.02
61	Үлесімдікті бұзу қашанда экологиялық диалогтарға апаратындығын және оны др ісі арқылы теріскеу қалыптатымай байрлығы ілімі-қалыптасқан ымыла салты	2	06.02
62	Экологиялық итипаттылық, экологиялық мәдениеттілігі	2	08.02
63	Экологиялық зияндық (білімсіздік) - Экологиялық зияндықтар	2	08.02
64	Ұлттық қалыптасу. Қалыптасушылық түрлік бұйымдары мен оның биологиялық және құрылымдары	2	09.02
65	Құрылымдар	2	12.02
66	Биоинженерлік технологиялар қолданушылық және қолданушылық және	2	14.02
67	Ұлттық қалыптасушылық және қалыптасушылық және қалыптасушылық және	2	15.02
68	Биоинженерлік технологиялар	2	16.02
69	Жалпылық және қалыптасушылық және қалыптасушылық және	2	20.02

70	Экология және тұрақты даму	4	21.02, 22.02
71	Ғаламдық экологиялық проблемалары	4	23.02, 27.02
72	Қазақстандық экологиялық проблемалары	4	27.02, 28.02
73	Қоршаған ортаның ластануы	4	01.02, 02.02, 02.02
74	Экология ел тағдыры	4	05.02, 07.02, 08.02
75	Экологиялық пирамидадағы энергия мен заттардың алмасуы	4	09.02, 13.02
76	Экология туралы түсінік	4	14.02, 15.02
77	Экология және оның міндеттері	4	16.02
78	Табиғатты аялаушылық, экология	4	27.02, 28.02
79	Экологиялық ұйымдар	4	29.02, 30.02
80	Экология деген кім? Мамандық сипаттамасы	4	03.04, 04.04
81	«Жас эколог»	4	05.04, 06.04
82	Экология және тұрақты дамуы	4	10.04, 11.04
83	Биология экология	4	12.04, 13.04
84	Экологияға саяхат	4	17.04, 18.04
85	Экология және тұрақты даму	4	18.04, 19.04
86	Экология және біз	4	20.04, 24.04
87	Қазіргі экология пәнінің құрылымы, міндеттері, зерттеу нысанлары	4	25.04, 26.04
88	Қазіргі заманның жаһандық мәселелері	4	27.04, 01.05
89	Тірі ағзалардың алуантүрлілігі	4	03.05, 04.05
90	Ғаламдық экономикалық - экологиялық проблемаларды шешу жолдары	4	10.05, 11.05
91	Экология табиғат жүреті	4	15.05, 16.05
92	Қоршаған ортаны қорғауға сіз қандай үлес қосады? Нәтиже қашан	4	17.05, 18.05
93	Жаңа білімді білімдерін сарқату Сынға илеу	4	22.05, 23.05
94	Мен және табиғат	4	24.05, 25.05
95	Қоршаған орта	4	28.05, 30.05, 31.05

Үлгісіне жеткізілетін: *Аманжол* Қарағанды облысы

**С. Нұрмағамбетов атындағы № 72 жалпы орта білім беретін мектебі
шаруашылық жүргізу құқығындағы МКК
« Жас эколог» үйірмесінің жетекшісі Калназарова Динаның
2022-2023 оқу жылындағы жылдық есебі**

Елімізде соңғы жылдары туындап отырған қоршаған ортадағы проблемалары олардың тек қана нарықтық экономикалық факторлары ғана емес, әлеуметтік экологиялық факторларға да тәуелді екенін көрсетіп отыр. Ең бастысы, бұл проблемаларды шешуде адамдардың санасын, психологиясын өзгертумен қатар жағаша ойлауды қалыптастыру, табиғатқа мектептерде 6 сыныптар арасында « Жас эколог» үйірмесін ұйымдастыру маңызы. Үйірме аптасына 8 сағат, жылына 288 сағат жоспарланды. Үйірменің тақырыптық- күнтізбелік жоспарын Ә. Бисенова, Ж.

Шілдебаевтің Алматы «Мектеп» бағдарламасына сүйене отырып жасақталды. Жоспар оқушылардың жас ерекшеліктері және жаратылыстану пәндерінен өтететін тақырыптармен байланысты құрылды.

Мақсаты:

үйірменің зерттеу объектісі – адам мен қоршаған орта арасындағы қарым- қатынастарды, табиғи тепе -теңдіктің бұзылуын, табиғи қорлардың сарқылуын, олардың себеп- салдарын анықтау. Т.б. Ең бастысы, биосфера тіршілігінің тұрақтылығын сақтау үшін « адам қоғам табиғат» арасындағы үйлесімділікті, ізгілікті, біртұтастылықты үйлестіру болып табылады. Ол үшін адамзаттың санасына, ой өрісіне, танымдылық көзқарасына қоршаған орта мен қоғам және болашақ ұрпақтары үшін қажеттілікті сезіндіру керек. Яғни, бұрыннан қалыптасқан табиғатқа деген тұрпайы түсініктен арыла отырып, экологиялық білімді ұрпақты тәрбиелеу. Ғылыми және тәжірибелік білімнің негізінде оқушылардың қоршаған ортаға деген парастты жауапкершілігін арттыру.

Міндетті:

- Табиғи тиімді пайдалану мен қорғауда жеке адамның жауапкершілігін күшейту;
- қоршаған орта мен адамзат арасында үйлесімділікті сәйкестендіру;
- антропогендік өзгерістер мен қоршаған ортаның ластануына жол бермеу;
- табиғаттағы жағдайларға мән беру және экологиялық шешу жолдарын іздестіру;
- адамның іс әрекетіне баға беру және адам денсаулығын сақтау;
- табиғат қорғаудың экологиялық негіздерін білу;

талап білім әдеп сана мен мәдениетті қалыптастыру. Анықтамалық, ғылыми әдебиеттермен, мерзімдік басылымдармен, интернетпен жұмыс жасап, еркін ақпарат көздерін пайдалана білуге баулу.

Пәнаралық байланыс: биология, география, хими, медицина, физика, математика, валеология, тарих және т.б.

Жұмысты ұйымдастыру формалары: дәріс беру, эскурсия ұйымдастыру, пікір алмасу, әңгімелесу, болжамдар жинақтап, талдау, оқушылардың шығармашылық жұмыстарын қорғау.

Табиғатты қорғау туралы білімді қалыптастырудың негізгі принциптері:

Жалпы орта білім беретін мектептерде оқушыларға экологиялық беру, оларға сәйкес оқулықтар және техникалық құралдар жасау, табиғат мұражайларын, сыныптан тыс жұмыстарды ұйымдастыру.

Табиғатты қорғау туралы білімді жүзеге асыруда оның екі негізгі міндеттеріне көңіл бөлу керек. Атап айтқанда:

Табиғатты қорғау білім жүйесін қалыптастыру;

Қоршаған ортаны қорғауға деген адамгершілік қасиетті мен жауапкершілігін тәрбиелеу;

табиғатты қорғау саласындағы білім жетістіктері мен нормативтік құқықтық құжаттарды білу.

Аталған міндеттері жүзеге асыру үшін оқытудың әртүрлі тәсілдерін, формаларын, әдіснамаларын қолдану керек.

Қоршаған ортаны қорғауды оқушыларға үйрету үшін білім берудің негізі принциптерін сақтау керек. Олар: ғылымилық, байланыстылық, тепе теңдік, қызығушылық үздіксіздік, жалғастырушылық, интеграциялау, көрнекілік, қабылдаушылық және өлкелік принциптер.

Оқу жылының басында жылдық жоспарды бекітіп, жоспарға сай жұмыс жасалуда. Үйірмеге 5- сыныптар арасында 15 оқушы қатысуда.

Сабақ барысында оқушыларға өсімдік жапырақтарынан гербарийлар жасаттым және дәрілік өсімдіктердің түрлерімен таныстырдым. Ондағы мақсат, қоршаған ортадағы күз мерзіміне байланысты табиғатты тамашалай отырып, айналадағы биологиялық өзгерістерді бақылау, нәтижесін жинақтау. Сабақты түрлендіре отырып, дәріс, ойын, жарыс, топтық саяхат, сызбанұсқалар, үлестірмелер, сөзжұмбақтар, интертен желісін, интерактивтік тақта, бүктемелер, видеороликтер, кеппешөптер, ұлғайтқыш құрал, фотоаппарат қолданамын. Оқушылар шығармашылық жұмыстар жасай отырып, өз беттерінше табиғатты бақылап мағлұматтар жинайды.

**Сабақ барысында оқушыларға Қалдықтардың екінші өмірі (қажетсіз заттардан керекті заттар жасау)
мәліметтермен таныстырдым.**

Мақсатымыз табиғи заттарды тастамауға, керісінше олардан пайдалы заттар жасауға дағдыландыру.

Қоршаған ортаны ластамауға, табиғатты аялап күтуге тәрбиелеу

